

Postępowanie przygotowawcze

Mgr Paulina Ogorzałek

Postępowanie przygotowawcze

Jest to pierwszy z etapów procesu karnego w sprawach ściganych z oskarżenia publicznego;

Stadium to jest ukierunkowane na weryfikację czy przestępstwo zostało popełnione, ujawnienie jego sprawcy oraz zabezpieczenie dowodów przestępstwa umożliwiających sądowi prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy

Postępowanie przygotowawcze → Postępowanie sądowe → postępowanie odwoławcze

Cele postępowanie przygotowawczego

Art. 297 § 1 KPK

- ustalenie, czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowi on przestępstwo,
- wykrycie i w razie potrzeby ujęcie sprawcy,
- zebranie danych stosownie do art. 213 i 214,
- wyjaśnienie okoliczności sprawy, w tym ustalenie osób pokrzywdzonych i rozmiarów szkody,
- zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu.

Zasady postępowania przygotowawczego

Zasada działania z urzędu (art. 9 § 1 k.p.k.)

Zasada inkwizycyjności (kontradyktoryjność jako wyjątek)

Zasada tajności (jawność jako wyjątek)

Zasada legalizmu (art. 10 k.p.k.)

Przebieg postępowania przygotowawczego

1. Wiadomość o przestępstwie;

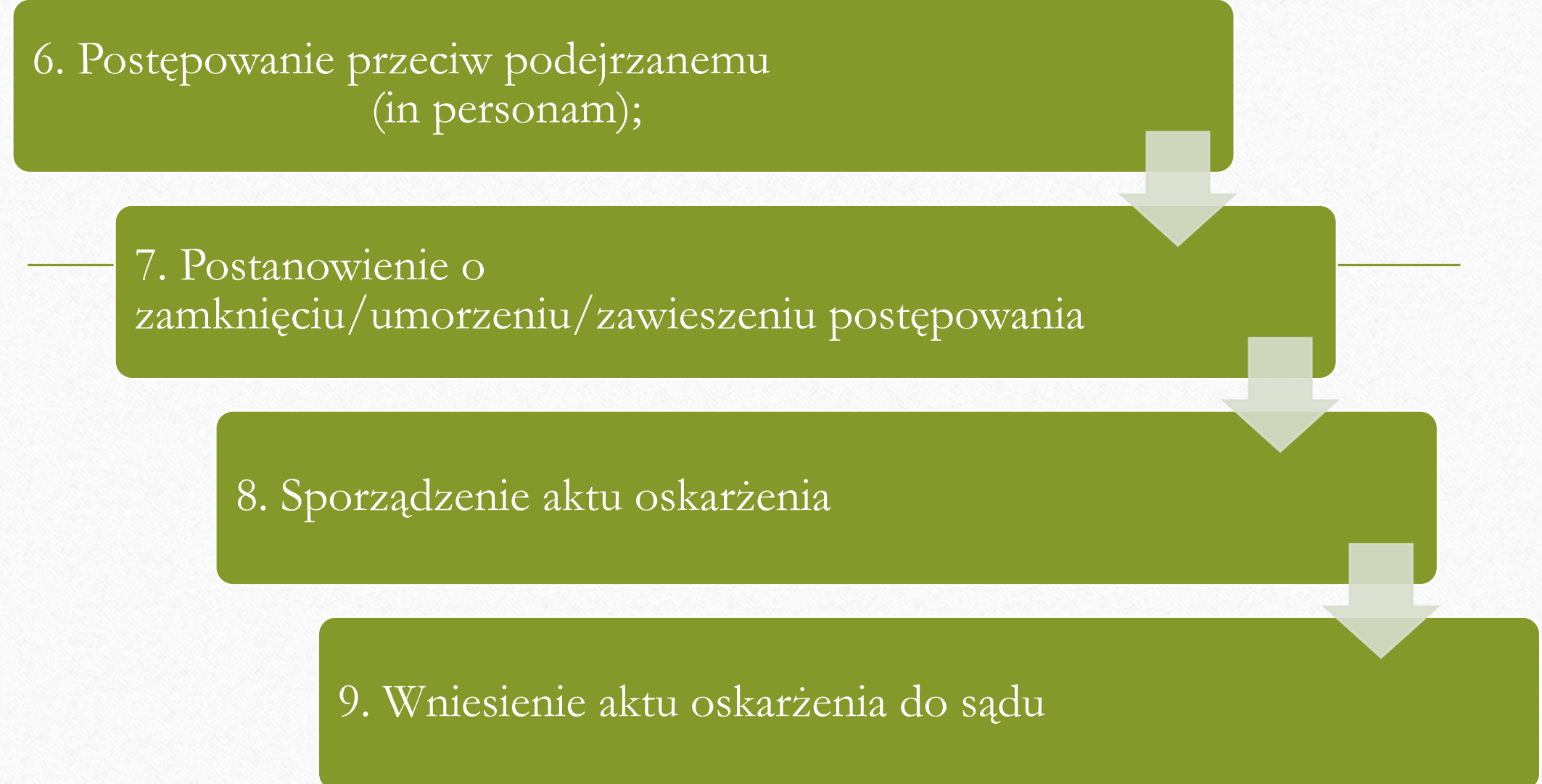
2. Dochodzenie wstępne/ postępowanie sprawdzające;

3. Postanowienie o wszczęciu postępowania przygotowawczego;

4. Postępowanie w sprawie (*in rem*);

5. Postanowienie o przestawieniu zarzutów;

6. Postępowanie przeciw podejrzanemu
(in personam);


```
graph TD; A[6. Postępowanie przeciw podejrzanemu (in personam);] --> B[7. Postanowienie o zamknięciu/umorzeniu/zawieszeniu postępowania]; B --> C[8. Sporządzenie aktu oskarżenia]; C --> D[9. Wniesienie aktu oskarżenia do sądu];
```

7. Postanowienie o
zamknięciu/umorzeniu/zawieszeniu postępowania

8. Sporządzenie aktu oskarżenia

9. Wniesienie aktu oskarżenia do sądu

Uczestnicy postępowania przygotowawczego

Organy:

- **Prokurator**
- Policja i inne uprawnione organy
- Sąd- wykonuje czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym, np. stosuje tymczasowe aresztowanie

Strony:

- Podejrzany i pokrzywdzony

Art. 298. § 1. Postępowanie przygotowawcze prowadzi lub nadzoruje prokurator, a w zakresie przewidzianym w ustawie prowadzi je Policja. W wypadkach przewidzianych w ustawie uprawnienia Policji przysługują innym organom.

§ 2. Określone w ustawie czynności w postępowaniu przygotowawczym przeprowadza sąd.

Prokurator

Policja

Inne organy (Straż
Graniczna, CBA, ABW)

Prokurator to podstawowy organ prowadzący i nadzorujący postępowanie przygotowawcze

Najczęściej prowadzi postępowanie przygotowawcze w formie śledztwa (śledztwo własne).

Jednakże może on powierzyć Policji prowadzenie śledztwa w całości lub w określonym zakresie albo dokonania poszczególnych czynności → śledztwo powierzone

Z racji swych kompetencji oraz zajmowanej pozycji prokurator w postępowaniu przygotowawczym występuje w roli „pana procesu” (dominus litis).

Art. 299. § 1. W postępowaniu przygotowawczym pokrzywdzony i podejrzany są stronami.

§ 2. W wypadkach wskazanych w ustawie określone uprawnienia przysługują również osobom niebędącym stronami.

§ 3. W czynnościach sądowych w postępowaniu przygotowawczym prokuratorowi przysługują prawa strony.

PRZYPOMNIENIE !!!

Pokrzywdzony, odmiennie niż w postępowaniu sądowym, jest w postępowaniu przygotowawczym stroną z uwagi na sam fakt pokrzywdzenia, niezależnie od tego, czy zamierza w dalszym toku postępowania karnego wystąpić w charakterze oskarżyciela posiłkowego i niezależnie od jakiegokolwiek decyzji organu procesowego o dopuszczeniu go do udziału w postępowaniu w tym charakterze. **Pokrzywdzony uzyskuje status strony procesowej już od chwili wszczęcia postępowania przygotowawczego.**

Podejrzany jest osobą, w stosunku do której wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów, albo której bez wydania takiego postanowienia postawiono zarzut w związku z przystąpieniem do przesłuchania w charakterze podejrzanego.

Formy postępowania przygotowawczego

Śledztwo- prowadzone w sprawach o wyższym ciężarze gatunkowym lub bardziej skomplikowanych oraz ze względu na osobę, którą podejrzewa się o popełnienie przestępstwa. Sformalizowane

Dochodzenie

- Uproszczona i mniej sformalizowana forma postępowania przygotowawczego.
- Prowadzi się w sprawach o niższym (lżejszym) ciężarze gatunkowym.

Policja prowadzi postępowanie przygotowawcze w formie dochodzenia (art. 325a § 1), chyba że ze względu na wagę lub zawłość sprawy prokurator postanowi o prowadzeniu własnego dochodzenia.

Uprawnienia procesowe Policji do prowadzenia dochodzeń przysługują również - w zakresie ich właściwości - organom Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służby Celnej oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz innym organom przewidzianym w przepisach szczególnych.

W sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych uprawnienia i obowiązki procesowe Policji dotyczą także Żandarmerii Wojskowej.

Inne organy państwowe mogą prowadzić postępowanie przygotowawcze tylko wówczas, gdy na mocy szczególnych przepisów są do tego uprawnione (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określa takie organy)

Kiedy prowadzi się śledztwo?

Obligatoryjnie:

```
graph TD; A[Obligatoryjnie:] --> B[1. w sprawach, których rozpoznanie w I instancji należy do właściwości sądu okręgowego]; B --> C[2. o występki – gdy osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, ABW, AW, SKW, SWW, Służby Celnej lub CBA]; C --> D[3. o występki – gdy osobą podejrzaną jest funkcjonariusz np. Straży Granicznej, ŻW, w zakresie spraw należących do właściwości tych organów lub o występki popełnione przez tych funkcjonariuszy w związku z wykonywaniem czynności służbowych]; D --> E[4. o występki, w których nie prowadzi się dochodzenia];
```

1. w sprawach, których rozpoznanie w I instancji należy do właściwości sądu okręgowego

2. o występki – gdy osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, ABW, AW, SKW, SWW, Służby Celnej lub CBA

3. o występki – gdy osobą podejrzaną jest funkcjonariusz np. Straży Granicznej, ŻW, w zakresie spraw należących do właściwości tych organów lub o występki popełnione przez tych funkcjonariuszy w związku z wykonywaniem czynności służbowych

4. o występki, w których nie prowadzi się dochodzenia

Śledztwo fakultatywne

→ Można je prowadzić również, w sprawach o występki, w których prowadzi się dochodzenie, jeżeli prokurator tak postanowi ze względu na wagę lub zawiłość sprawy

Dochodzenie

1. Dochodzenie prowadzi się w sprawach o przestępstwa należące do właściwości sądu rejonowego:

- zagrożone karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności, z tym że w wypadku przestępstw przeciwko mieniu tylko wówczas, gdy wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub grożąca nie przekracza 200.000 zł;
- przewidziane w art. 159kk (użycie niebezpiecznych narzędzi w bójce lub pobiciu), art. 254a kk (zamach na urządzenia infrastruktury) i art. 262 § 2 kk(ograbienie zwłok/ grobu);
- przewidziane w art. 279 § 1 kk (kradzież z włamaniem), art. 286 § 1 i 2 (oszustwo) oraz w art. 289 § 2 kk(zabór pojazdu mechanicznego w celu krótkotrwałego użycia), jeżeli wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub grożąca nie przekracza 200 000 zł.

Kiedy dochodzenia nie prowadzi się?

(wyłączenia) → wtedy śledztwo

Dochodzenia nie prowadzi się jednak w sprawach o przestępstwa wskazane w art. 325b § 2 k.p.k. :

Nieumyślne spowodowanie śmierci (art. 155 kk),

ciężki uszczerbek na zdrowiu (156 § 2 kk),

uszkodzenia prenatalne (157a § 1 kk),

w sprawach o przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu (z wyjątkiem art. 297 i 300 k.k.) oraz przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi;

Śledztwo

Co do zasady prowadzi je **prokurator**, ale może je powierzyć do prowadzenia w całości lub w określonym zakresie Policji, lub też dokonanie poszczególnych czynności śledztwa (art. 311 k.p.k.)

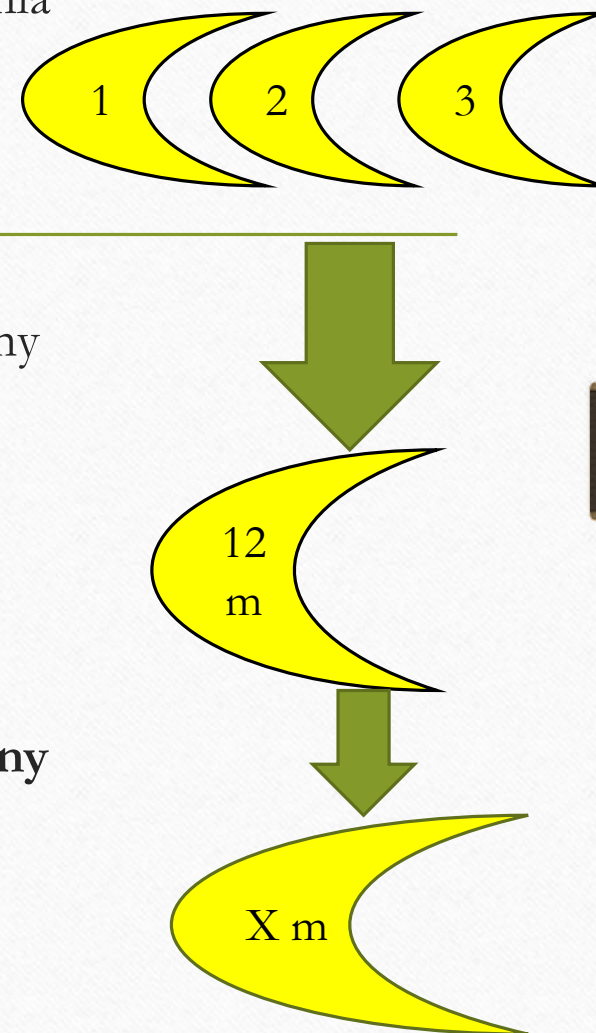
termin: powinno zostać ukończony w ciągu **3 miesięcy** (art. 310 k.p.k.)

Jednakże w uzasadnionych wypadkach okres śledztwa może być przedłużony na dalszy czas oznaczony, **nie dłuższy jednak niż rok**, przez prokuratora nadzorującego śledztwo, gdy prowadzi je Policja, lub prokuratora bezpośrednio przełożonego wobec prokuratora, który prowadzi śledztwo.

W szczególnie uzasadnionych wypadkach właściwy prokurator nadrzędny wobec prokuratora nadzorującego lub prowadzącego śledztwo może przedłużyć jego okres **na dalszy czas oznaczony**.

(„szczególnie uzasadnione wypadki” to np. **zawiłość sprawy/ obszerny materiał dowodowy**).

Są to zatem terminy INSTRUKCYJNE !!!

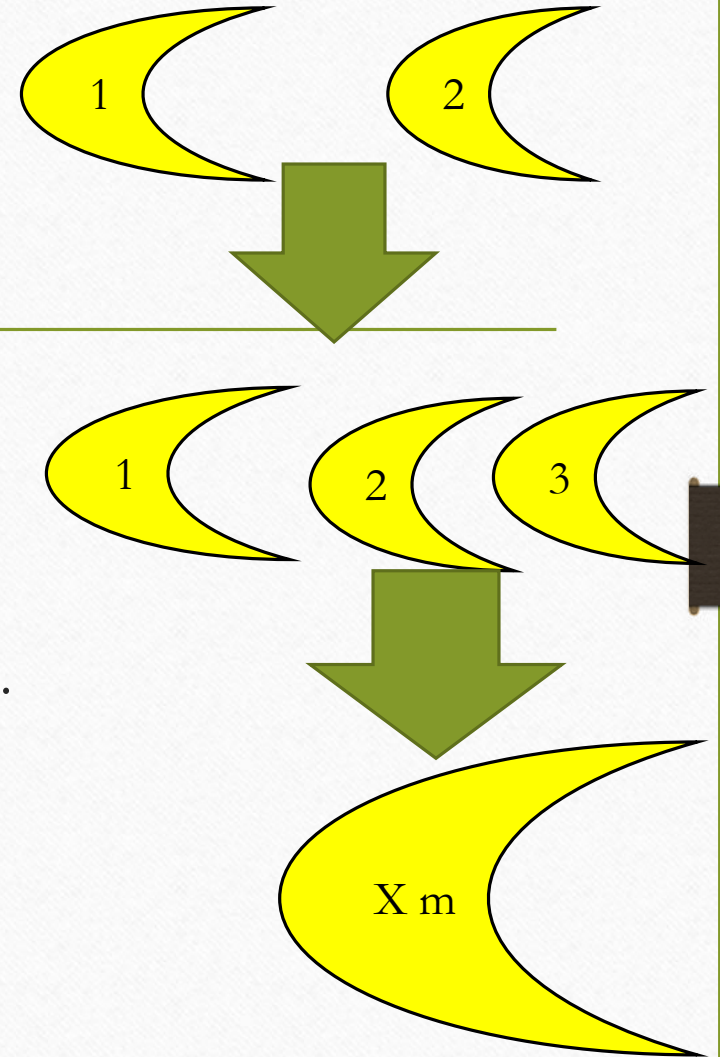
Dochodzenie

Termin: **2 miesiące**.

Istnieje możliwość jego przedłużenia **do 3 miesięcy**, a w uzasadnionych wypadkach - na dalszy czas oznaczony.

Czynności tej dokonuje prokurator nadzorujący postępowanie.

W wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, prokurator bezpośrednio przełożony nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym dochodzenie może przedłużyć jego okres **na dalszy czas oznaczony**

Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym

Prokurator w zakresie w jakim nie prowadzi postępowania przygotowawczego, sprawuje nadzór nad jego przebiegiem (art. 326 § 1 k.p.k.).

Z tytułu sprawowanego nadzoru (art. 326 § 3 k.p.k.) prokurator może:

- zaznajamiać się z zamierzeniami prowadzącego postępowanie, wskazywać kierunki postępowania oraz wydawać co do tego zarządzenia,
- żądać przedstawienia materiałów zebranych w toku postępowania,
- uczestniczyć w czynnościach dokonywanych przez prowadzących postępowanie, osobiście je przeprowadzać albo przejąć sprawę do swego prowadzenia,
- wydawać postanowienia, zarządzenia lub polecenia,
- zmieniać i uchylać postanowienia i zarządzenia.

Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym

przeprowadzanie czynności dowodowych przewidzianych w ustawie, np. przesłuchanie w charakterze świadka osoby, która w chwili przesłuchania nie ukończyła 15 lat

podjęmowanie określonych rozstrzygnięć np. zastosowanie tymczasowego aresztowania

rozpoznawanie zażaleń na decyzje prokuratora.

Podstawą wszczęcia śledztwa lub dochodzenia jest uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Źródła informacji o przestępstwie:

czynności administracyjno-porządkowych, np. patrole ulic

czynności operacyjno-rozpoznawczych, np. poprzez wykorzystanie podsłuchu pozaprocesowego

zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa,

środki masowego przekazu,

anonimy

ZAWIADOMIENIE O PRZESTĘPSTWIE

1. Społeczny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie.

Zgodnie z przepisem art. 304 § 1 k.p.k., każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomienia o tym prokuratora lub Policję. Jednakże **niewypełnienie tego obowiązku nie grozi żadnymi konsekwencjami prawnymi (nie naraża osoby na odpowiedzialność karną)**

2. Prawny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie.

- W przypadkach określonych w art. 240 kk ustawodawca przewidział jednak pewne kategorie przestępstw, co do których zawiadomienie ma charakter obowiązku prawnego- najpoważniejsze rodzaje przestępstw (np. zabójstwo, zamach na Prezydenta RP).
- W przypadku uzyskania informacji o takim przestępstwie, niezawiadomienie prokuratora lub Policji skutkować może odpowiedzialnością karną.

Formy zawiadomienia o przestępstwie

Ustna → Ustne zawiadomienie o przestępstwie podlega obowiązkowemu zaprotokołowaniu i od tej zasady nie ma odstępstwa (art. 143 § 1 pkt 1 k.p.k.).
Sporządza się wspólny protokół z przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka osoby zawiadamiającej (art. 304a k.p.k.)

Pisemna → zawiadomienie takie powinno spełniać wymogi pisma procesowego z art. 119 kpk

- **Niezwłocznie** po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie organ powołany do prowadzenia postępowania przygotowawczego **obowiązany jest wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa** (art. 305 § 1 k.p.k.),

- **Nie zawsze posiadane przez organ procesowy informacje pozwalają na natychmiastowe wydanie takiego postanowienia!!!**
- Ustawodawca przewidział zatem możliwość przeprowadzenia następujących czynności, zanim takie postępowanie zostanie formalnie wszczęte:
- konieczność weryfikacji informacji o możliwości popełnienia przestępstwa → **czynności sprawdzające** (art. 307 k.p.k.)
- konieczność natychmiastowego zabezpieczenia śladów przestępstwa → **czynności w niezbędnym zakresie** (art. 308 k.p.k.)

Czynności sprawdzające- art. 307 kpk

Organy postępowania mogą sprawdzać własne informacje o przypuszczeniu popełnienia przestępstwa albo te, zawarte w zawiadomieniu.

Czynności sprawdzające wyprzedzają postępowanie karne, ponieważ toczą się przed jego wszczęciem. Powinny być ograniczone do zbadania dopuszczalności wszczęcia śledztwa (dochodzenia). Można żądać uzupełnienia danych zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie lub dokonać w tym zakresie sprawdzenia faktów.

Czynności sprawdzające powinny być ukończone w ciągu 30 dni. Okresu tego nie wlicza się do czasu trwania postępowania przygotowawczego. Po tym okresie należy: albo wszcząć śledztwo (dochodzenie) albo odmówić wszczęcia

Art. 307. § 1. Jeżeli zachodzi potrzeba, można zażądać uzupełnienia w wyznaczonym terminie danych zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie lub dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie. W tym wypadku postanowienie o wszczęciu śledztwa albo o odmowie wszczęcia należy wydać najpóźniej w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia.

§ 2. W postępowaniu sprawdzającym nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego ani czynności wymagających spisania protokołu, z wyjątkiem przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie lub wniosku o ściganie oraz czynności określonej w § 3.

§ 3. Uzupełnienie danych zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie może nastąpić również przez przesłuchanie w charakterze świadka osoby zawiadamiającej.

§ 5. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w wypadku podejmowania przez organy ścigania przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa sprawdzenia własnych informacji, nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.

Czynności w niezbędnym zakresie

W sytuacji, gdy okoliczności popełnienia czynu wymagają natychmiastowego podjęcia czynności w wypadkach niecierpiących zwłoki w celu zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem (art. 308 § 1 k.p.k.),

Można przeprowadzać dowolne czynności procesowe, w tym wymagające spisania protokołu,

czas trwania: maksymalnie 5 dni, **które są wliczane do czasu trwania postępowania przygotowawczego,**

- Art. 308. § 1. W granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem, prokurator albo Policja może w każdej sprawie, w wypadkach niecierpiących zwłoki, jeszcze przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, przeprowadzić w niezbędnym zakresie czynności procesowe, a zwłaszcza dokonać oględzin, w razie potrzeby z udziałem biegłego, przeszukania lub czynności wymienionych w art. 74 § 2 pkt 1 w stosunku do osoby podejrzanej, a także przedsięwziąć wobec niej inne niezbędne czynności, nie wyłączając pobrania krwi, włosów i wydzielin organizmu. Po dokonaniu tych czynności, w sprawach, w których prowadzenie śledztwa przez prokuratora jest obowiązkowe, prowadzący postępowanie przekazuje sprawę niezwłocznie prokuratorowi.
- § 5. Czynności, o których mowa w § 1 i 2, mogą być dokonywane tylko w ciągu 5 dni od dnia pierwszej czynności.
- § 6. W wypadkach określonych w § 1 i 2 czas trwania śledztwa lub dochodzenia liczy się od dnia pierwszej czynności.

Art. 303. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wydaje się z urzędu lub na skutek zawiadomienia o przestępstwie postanowienie o wszczęciu śledztwa, w którym określa się czyn będący przedmiotem postępowania oraz jego kwalifikację prawną

**Śledztwo:
POSTANOWIENIE O
WSZCZĘCIU
POSTĘPOWANIA:**

**POSTANOWIENIE O
ODMOWIE WSZCZĘCIA
POSTĘPOWANIA**

- wyłącznie prokurator
- **POSTANOWIENIE O ODMOWIE WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA**
- prokurator
- policja – wymaga zatwierdzenia przez prokuratora

**DOCHODZENIE
POSTANOWIENIE O WSZCZĘCIU
POSTĘPOWANIA:**

- wydaje co do zasady policja – ale jest obowiązek powiadomienia prokuratora
- inny uprawniony organ – ale jest obowiązek powiadomienia prokuratora
- Prokurator

**POSTANOWIENIE O ODMOWIE
WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA:**

- policja (inny uprawniony organ) – wymaga zatwierdzenia przez prokuratora
- prokurator

*W sytuacji, gdy postępowanie nie zostanie wszczęte lub
zostanie umorzone...*

- na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa lub umorzeniu śledztwa przysługuje **zażalenie** (np. pokrzywdzony/ osoba, która złożyła **zawiadomienie o przestępstwie**)
- Jeżeli osoba lub instytucja, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, **nie zostanie w ciągu 6 tygodni powiadomiona o wszczęciu albo odmowie wszczęcia śledztwa**, może wnieść **zażalenie** do prokuratora nadrzędnego albo powołanego do nadzoru nad organem, któremu złożono zawiadomienie.

Fazy postępowania przygotowawczego

In rem („w sprawie”)

In personam („przeciwko osobie”) →
od momentu wydania postanowienia
o przedstawieniu zarzutów lub
przesłuchania w charakterze
podejrzanego

Przedstawienie zarzutów:

Czynność przedstawienia zarzutów składa się z 4 etapów:

1. Sporządzenia postanowienia
2. Ogłoszenia go podejrzanemu
3. Pouczenia go o prawach i obowiązkach
4. Przesłuchania go

Przedstawienie zarzutów powinno nastąpić, jeżeli dane istniejące w chwili wszczęcia śledztwa lub zebrane w jego toku **uzasadniają dostatecznie podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba** (art. 313 § 1 k.p.k.),

- Wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów jest konieczną przesłanką zastosowania środków zapobiegawczych.

Art. 313. § 1. Jeżeli dane istniejące w chwili wszczęcia śledztwa lub zebrane w jego toku uzasadniają dostatecznie podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba, sporządza się postanowienie o przedstawieniu zarzutów, ogłasza je niezwłocznie podejrzanemu i przesłuchuje się go, chyba że ogłoszenie postanowienia lub przesłuchanie podejrzanego nie jest możliwe z powodu jego ukrywania się lub nieobecności w kraju.

§ 2. Postanowienie o przedstawieniu zarzutów zawiera wskazanie podejrzanego, dokładne określenie zarzucanego mu czynu i jego kwalifikacji prawnej.

§ 3. Podejrzany może do czasu zawiadomienia go o terminie zaznajomienia z materiałami śledztwa żądać podania mu ustnie podstaw zarzutów, a także sporządzenia uzasadnienia na piśmie, o czym należy go pouczyć. Uzasadnienie doręcza się podejrzanemu i ustanowionemu obrońcy w terminie 14 dni.

Uprawnienia stron w postępowaniu przygotowawczym

Uprawnienia stron postępowania przygotowawczego:

1. uprawnienia związane z szeroko rozumianym **prawem do informacji**;
2. prawo złożenia **wniosku o przeprowadzenie czynności w postępowaniu przygotowawczym**;
3. możliwość wzięcia **udziału w czynnościach** postępowania przygotowawczego;
4. możliwość **zaskarżenia rozstrzygnięć** oraz działań lub zaniechań organów procesowych.

Prawo do informacji przejawia się w:

- **dostępie do akt** postępowania przygotowawczego – art. 156 § 5 k.p.k.,

- art. 157 § 3 k.p.k. – nie można odmówić stronie zezwolenia na sporządzenie odpisu protokołu czynności, w której uczestniczyła lub miała prawo uczestniczyć,
- art. 306 § 1b k.p.k. – prawo przejrzania akt w przypadku złożenia zażalenia na odmowę wszczęcia lub umorzenie postępowania przygotowawczego
- art. 318 k.p.k. – **zapoznanie się z opinią biegłego**

Prawo do żądania przesłuchania w obecności obrońcy (art. 301 k.p.k.),

Prawo do pomocy tłumacza (art. 72 k.p.k.),

Możliwość złożenia wniosku o **końcowe zaznajomienie** z materiałami postępowania (art. 321 k.p.k.),

Prawo do posiadania obrońcy (art. 77 k.p.k.- **jednocześnie może mieć ich maksymalnie 3**)

Art. 315. § 1. Podejrzany i jego obrońca oraz pokrzywdzony i jego pełnomocnik mogą składać wnioski o dokonanie czynności śledztwa.

§ 2. Stronie, która złożyła wniosek, oraz jej obrońcy lub pełnomocnikowi nie można odmówić wzięcia udziału w czynności, jeżeli tego żądają.

Art. 316. § 1. Jeżeli czynności śledztwa nie będzie można powtórzyć na rozprawie, należy podejrzanego, pokrzywdzonego i ich przedstawicieli ustawowych, a obrońcę i pełnomocnika, jeżeli są już w sprawie ustanowieni, dopuścić do udziału w czynności, chyba że zachodzi niebezpieczeństwo utraty lub zniekształcenia dowodu w razie zwłoki.

Art. 317. § 1. Strony, a obrońcę lub pełnomocnika, gdy są już w sprawie ustanowieni, należy także na żądanie dopuścić do udziału w innych czynnościach śledztwa.

Obowiązki :

Podejrzany obowiązany jest także do stawiennictwa na każde wezwanie w toku postępowania karnego (art. 75 § 1 KPK).

Musi także **zawiadamić** organ prowadzący postępowanie (na każdym jego etapie) **o każdej zmianie swojego miejsca zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni**, w tym także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie, jak również o każdej zmianie danych umożliwiającą kontaktowanie się, wskazanych w art. 213 § 1 KPK, o których wie, że są znane organowi prowadzącemu postępowanie.

Czynności związane z zakończeniem postępowania przygotowawczego

Zaznajomienie z aktami postępowania przygotowawczego podejrzanego i obrońcy

- Gdy istnieją podstawy do zamknięcia śledztwa, prowadzący postępowanie zawiadamia podejrzanego/ jego obrońcę o możliwości zapoznania się z materiałami postępowania.
- Nie przeprowadza się w przypadku umorzenia postępowania

Wydanie postanowienia o zamknięciu postępowania przygotowawczego

Art. 321. § 1. Jeżeli istnieją podstawy do zamknięcia śledztwa, na wniosek podejrzanego lub jego obrońcy o końcowe zaznajomienie z materiałami postępowania, prowadzący postępowanie powiadamia podejrzanego i obrońcę o terminie końcowego zaznajomienia, pouczając ich o prawie uprzedniego przejrzenia akt w terminie odpowiednim do wagi lub zawiłości sprawy, określonym przez organ procesowy. W celu przejrzenia akt prokurator może udostępnić akta w postaci elektronicznej.

§ 5. W terminie 3 dni od daty zaznajomienia podejrzanego z materiałami postępowania strony mogą składać wnioski o uzupełnienie śledztwa

§ 6. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia śledztwa, wydaje się postanowienie o jego zamknięciu i ogłasza się je lub o jego treści zawiadamia się podejrzanego oraz jego obrońcę.

Sposoby zakończenia postępowania przygotowawczego

UMORZENIE

Umorzenie z art. 322 kpk („standardowe”)

Umorzenie rejestrowe – art. 325f kpk

SKIEROWANIE SPRAWY DO SĄDU

Akt oskarżenia

Wniosek z art. 335 kpk

W trybie przyspieszonym – wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym

Art. 322. § 1. Jeżeli postępowanie nie dostarczyło podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, a nie zachodzą warunki określone w art. 324, umarza się śledztwo bez konieczności uprzedniego zaznajomienia z materiałami postępowania i jego zamknięcia.

Art. 325f. § 1. Jeżeli dane uzyskane w toku czynności, o których mowa w art. 308 § 1, lub prowadzonego przez okres co najmniej 5 dni dochodzenia nie stwarzają dostatecznych podstaw do wykrycia sprawcy w drodze dalszych czynności procesowych, można wydać postanowienie o umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw.

Subsydiarny akt oskarżenia

Art. 55 § 1 kpk

- W razie powtórnego wydania postanowienia o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania w wypadku, o którym mowa w art. 330 § 2, pokrzywdzony może w **terminie miesiąca** od doręczenia mu zawiadomienia o postanowieniu wnieść akt oskarżenia do sądu dołączając po jednym odpisie dla każdego oskarżonego oraz dla prokuratora.

Akt oskarżenia wniesiony przez pokrzywdzonego **powinien być sporządzony i podpisany przez pełnomocnika.**

Warunki formalne subsydiarnego aktu oskarżenia – art. 332 i 333 § 1 kpk

Pokrzywdzony może złożyć wniosek o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu, który sporządzi akt oskarżenia

Do sprawy wszczętej na podstawie aktu oskarżenia wniesionego przez oskarżyciela posiłkowego może w każdym czasie wstąpić prokurator, stając się oskarżycielem publicznym. Postępowanie toczy się wówczas z oskarżenia publicznego, a pokrzywdzony, który wniósł akt oskarżenia, korzysta z praw oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54. Cofnięcie aktu oskarżenia przez oskarżyciela publicznego jest dopuszczalne jedynie za zgodną pokrzywdzonego, który wniósł akt oskarżenia.

Podstawową formą jest wniesienie przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia

Inne skargi to:

Wniesienie wniosku z art. 335 § 1 (samoistny wniosek o skazanie bez rozprawy)

Wniesienie wniosku o warunkowe umorzenie postępowania

Wniesienie wniosku o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających

Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym

Akt oskarżenia

w ciągu 14 dni od daty zamknięcia śledztwa lub od dnia otrzymania aktu oskarżenia sporządzonego przez Policję w dochodzeniu, prokurator sporządza akt oskarżenia lub zatwierdza akt oskarżenia sporządzony przez Policję i wnosi go do sądu

gdy podejrzany jest tymczasowo aresztowany- akt oskarżenia wnosi się w terminie 7 dni

Warunki formalne → art. 119 kpk, art. 332 kpk, art. 333 kpk

Do aktu oskarżenia należy dołączyć uzasadnienie, gdzie wskazuje się fakty i dowody, na których opiera się oskarżenie oraz podstawę prawną oskarżenia a także – okoliczności, na które powołuje się oskarżony w swojej obronie.

- W dochodzeniu – uzasadnienie aktu oskarżenia fakultatywne

Art. 332. § 1. Akt oskarżenia powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko oskarżonego, inne dane o jego osobie, dane o zastosowaniu środka zapobiegawczego oraz zabezpieczenia majątkowego;
- 2) dokładne określenie zarzucanego oskarżonemu czynu ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków, a zwłaszcza wysokości powstałej szkody;
- 3) wskazanie, że czyn został popełniony w warunkach wymienionych w art. 64 lub art. 65 Kodeksu karnego albo art. 37 § 1 Kodeksu karnego skarbowego;
- 4) wskazanie przepisów ustawy karnej, pod które zarzucany czyn podpada;
- 5) wskazanie sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

§ 2. Do aktu oskarżenia dołącza się jego uzasadnienie, przytaczające fakty i dowody, na których oskarżenie się opiera, a w miarę potrzeby wyjaśniające podstawę prawną oskarżenia i omawiające okoliczności, na które powołuje się oskarżony w swej obronie.

Art. 333. § 1. Akt oskarżenia powinien także zawierać:

- 1) listę osób, których wezwania oskarżyciel żąda;
- 2) wykaz innych dowodów, których przeprowadzenia na rozprawie głównej

domaga się oskarżyciel.

§ 3. Do aktu oskarżenia dołącza się, do wiadomości sądu, listę ujawnionych

osób pokrzywdzonych z podaniem ich adresów, a także adresy osób, o których

mowa w § 1 pkt 1.

- Do aktu oskarżenia można **dołączyć** wniosek z art. 335 § 2 kpk – **wniosek o skazanie bez rozprawy**.
- Prokurator może dołączyć do aktu oskarżenia wniosek o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających też prawnie chronione interesy pokrzywdzonego.
- Przesłanki:
 - okoliczności popełnienia przestępstwa i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości,
 - oświadczenia dowodowe złożone przez oskarżonego **nie są sprzeczne z dokonanymi ustaleniami**,
 - postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte.

Samoistny wniosek o skazanie bez rozprawy (zamiast aktu oskarżenia)

Przesłanki (art. 335 § 1 k.p.k.):

- oskarżony przyznaje się do winy
- w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości,
- jego postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte, można zaniechać przeprowadzenia dalszych czynności.

Art. 335. § 1. Jeżeli oskarżony przyznaje się do winy, a w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte, można zaniechać przeprowadzenia dalszych czynności. Prokurator, zamiast z aktem oskarżenia, występuje do sądu z wnioskiem o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających również prawnie chronione interesy pokrzywdzonego. Uzgodnienie może obejmować także wydanie określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu.